

## סילבוס לקורס: אוריינות הכתב והשיח, 68009.1.1

### שם המרצה: אלימלך עדי

סוג הקורס : שיעור

שנת הלימודים: תש"פ , הקורס נלמד בסמסטר א

מספר השעות ונקודות זכות: 2 ש"ש, 4 נ.ז.

שנת הלימוד בתכנית: א

דרישות קדם: אין

מטרות / תוצרי למידה: נגדיר את המונח ניצני אוריינות וחשיבות טיפוח ניצני האוריינות בגיל הרך, נכיר את תכנית הלימודים בשפה "תשתית לקראת קריאה וכתביה", נבנה תכנית עבודה לגן ונלמד כלים להערכה.

הסטודנט יכיר את מבנה השפה הכתובה בעברית.

הסטודנט ילמד את המושג ניצני אוריינות, גישות תאורטיות, מושגים מרכזיים ומחקרים חדשים בתחום.

הסטודנט ייחשף לרצף ההתפתחותי בתחום השפה הכתובה מהגן לכיתה א'.

הסטודנט ילמד על המיומנויות האלפביתיות: מודעות פונולוגית, ידע אותיות וניצני כתיבה.

הסטודנט ילמד על קריאת ספרים אינטראקטיבית במטרה לפתח את ההבנה וההבעה.

הסטודנט יכיר את מדיניות משרד החינוך בתחום ניצני האוריינות והמיומנויות האלפביתיות.

הסטודנט יפנים את המיומנויות בעזרתן מקדמים ילד בתחום ניצני האוריינות בגן.

הסטודנט ילמד ויתרגל כלים יישומיים לעבודה עם ילדי הגן וקידומם.

תיאור הקורס: בקורס נלמד על התפתחות השפה הכתובה בעברית, נתמקד בניצני האוריינות המתפתחים בגן כהכנה לקראת רכישת הקריאה והכתיבה בבית הספר. כמו כן נלמד איך להעשיר את השפה הדבורה באמצעות ספרים, במטרה לפתח את ההבנה וההבעה של ילדי הגן.

התוכן הניתן מידי שבוע, מטלות וחומרי קריאה:

מס'	נושא, מטלות וחומר קריאה
1	מאפייני השפה העברית והכתב העברי
2	המודל הדו מסלולי לקריאת מילה
3	המודל הדו מסלולי לכתיבת מילה
4	ניצני אוריינות- הגדרה, פיתוח, מחקרים
5	הכרת תכנית הלימודים "תשתית לקראת קריאה וכתביה"
6	הישגים מצופים לפי גילאים בתחומי ניצני אוריינות בגן
7	מיומנויות אלפביתיות: מודעות פונולוגית- תיאוריה ומחקרים
8	מודעות פונולוגית- פעילויות, הערכה, הכנת תכנית עבודה לפי גילאים
9	מיומנויות אלפביתיות: ידע אותיות- תיאוריה ומחקרים
10	ידע אותיות- פעילויות, הערכה, הכנת תכנית עבודה לפי גילאים

11	מיומנויות אלפביתיות: ניצני כתיבה- תיאוריה ומחקרים
12	ניצני כתיבה- פעילויות, הערכה, הכנת תכנית עבודה לפי גילאים
13	הקראת ספרים לילדים- תיאוריה ומחקרים
14	רפרטים ולמידת עמיתים- קריאה אינטראקטיבית

**חובות הסטודנט בקורס:** בקורס זה יש חובת נוכחות בכל השיעורים, שתיבדק מידי שיעור. סטודנט שייעדר מעל שש הרצאות ללא סיבה מוצדקת לא יורשה לגשת לבחינה המסכמת. כמו כן על הסטודנט להגיש ארבעה תרגילים שיינתנו במהלך השיעורים ולהציג רפרט בפני הכיתה

#### אופן ההערכה - הרכב הציון

מרכיב	אחוז	ציון מינימלי למרכיב
תרגילים	40%	
מבחן	60%	

#### רשימה ביבליוגרפית:

רשימת ביבליוגרפיה חובה  
 אלימלך, ע' וארם, ד' (2016). הורים כותבים עם ילדיהם: תכנית לקידום ניצני אוריינות והסתגלות לכיתה א'. חוקרים @ הגיל הרך, 4, 43-73.  
 אוחר מתוך: [https://kindergarten.levinsky.ac.il/wp-content/uploads/sites/13/2018/01/elimelech\\_Aram\\_July16.pdf](https://kindergarten.levinsky.ac.il/wp-content/uploads/sites/13/2018/01/elimelech_Aram_July16.pdf)  
 ליון, א' ואחרים (2007). תשתית לקראת קריאה וכתבייה: תכנית לימודים לגן הילדים בחינוך הממלכתי והממלכתי-דתי. ירושלים: משרד החינוך.  
 Elimelech, A., & Aram, D. (2019). A digital early spelling game The role of auditory and visual support. AERA Open. 5(2), 1-11. doi: 10.1177/2332858419857702

#### רשימת ביבליוגרפיה רשות

ארם, ד' (2014). שונות רגשיות ואקדמיות בגיל הרך. בתוך א' הרכבי ונ' מנדל-לוי (עורכים), חינוך לכול - ולכל אחד במערכת החינוך בישראל: תמונת מצב והמלצות: מסמך מסכם של הוועדה לנושא מערכת החינוך לכול-ולכל אחד (עמ' 39-58). ירושלים: היזמה למחקר יישומי בחינוך האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים.  
 Levin, I., & Aram, D. (2013). Promoting early literacy via practicing invented spelling: a comparison of different mediation routines. Reading Research Quarterly, 48(3), 221-236. doi: 10.1002/rrq.48  
 Sverdlov, A., Aram, D., & Levin, I. (2014). Kindergarten teachers' literacy beliefs and self-reported practices: On the heels of a new national literacy curriculum. Teaching & Teacher Education, 39, 44-55. doi: 10.1016/j.tate.2013.12.004  
 ארם, ד' (2014). שונות רגשיות ואקדמיות בגיל הרך. בתוך א' הרכבי ונ' מנדל-לוי (עורכים), חינוך לכול - ולכל אחד במערכת החינוך בישראל: תמונת מצב והמלצות: מסמך מסכם של הוועדה לנושא מערכת החינוך לכול-ולכל אחד (עמ' 39-58). ירושלים: היזמה למחקר יישומי בחינוך האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים.  
 Levin, I., & Aram, D. (2013). Promoting early literacy via practicing invented spelling: a comparison of different mediation routines. Reading Research Quarterly, 48(3), 221-236. doi: 10.1002/rrq.48  
 Sverdlov, A., Aram, D., & Levin, I. (2014). Kindergarten teachers' literacy beliefs and self-reported practices: On the heels of a new national literacy curriculum. Teaching & Teacher Education, 39, 44-55. doi: 10.1016/j.tate.2013.12.004